

Vrijdag 21 oktober 2011:

“Luchtvaartcommunicatie” door Jan van den Berg PE1OGW

Afdeling Friese Meren A62

CQ FM NIEUWS

October 2011
Jaargang 25 nr. 7

Redactie: Wilhelminastraat 27
8561 AA Balk

HET NIEUWS BULLETIN VAN DE VERON AFDELING

DE FRIESE MEREN

HET BESTUUR

Voorzitter	: T.J. van Tuinen	PAoTVT	Koopmansgracht 34, 8606 AB Sneek	(0515 - 413611)
Secretaris	: S.W. van de Hoek	PE2SKE	Vicarisswei 20, 8711 GN Workum	(0515 - 543412)
			E-mail: pe2ske@wanadoo.nl	
Penningmeester:	H.A.M. v.d. Veen	PA2HSH	Lindenlaan 6, 8603 BZ Sneek	(0515 - 413278)
Lid	: A.J.H. Cornelis	PD7AJH	Feam 3, 8603 DT Sneek	(0515 - 420957)

CQ FM NIEUWS

Eindredactie +	: Wil Stilma	PE1JRA	Wilhelminastraat 27, 8561 AA Balk	(0514 - 602915)
Advertenties			e-mail: pe1jra@gmail.com	
Administratie	: H.A.M. v.d. Veen	PA2HSH	Lindenlaan 6, 8603 BZ Sneek	(0515 - 413278)
HF Rubriek	: C. Hollander	PAoCOR	Priorstraat 25, 8603 VN Sneek	(0515 - 414022)

ADVERTENTIETARIEVEN

Voor een heel jaar (10 nummers)
2 x 1/2 pagina € 80,00 1 pagina € 75,00
1/2 pagina € 40,00, 1/4 pagina € 22,50

Eén nummer.
2 x 1/2 pagina € 8,50 1 pagina € 8,00
1/2 pagina € 4,50, 1/4 pagina € 3,00

QSL BUREAU

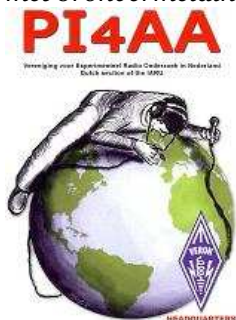
QSL-Manager Regio 14	: Martin Bak	PAoMBD	Bosshawei 67 9212 RG Boornbergum	(0512 - 382142)
Voor afdeling A 62	: C. Hollander	PAoCOR	Priorstraat 25, 8603 VN Sneek	(0515 - 414022)

HOMEPAGE

www.veronfriesemeren.nl

CQ FM-Nieuws het verenigingsblad van de VERON Afd. 62 "De Friese Meren" verschijnt maandelijks met uitzondering van de maanden juni, juli en augustus.

Overname van de artikelen met bronvermelding is zondermeer toegestaan.

BIJEENKOMST

De VERON afdeling A62 nodigt u uit voor het bijwonen van de verenigingsavond op:

V R I J D A G, 21 oktober 2011

Locatie: OOSTERKERK

**Jachthavenstraat 1/A
Sneek**

0515-415574

A A N V A N G : 20.00 UUR.

AGENDA

1. Opening door de voorzitter
2. Ingekomen stukken en mededelingen
3. Rondvraag
4. Lezing/presentatie
5. Sluiting

Bijeenkomsten andere Friese afdelingen.

Voor bijeenkomsten van andere VERON afdelingen zie onze homepage www.veronfriesemeren.nl bij de rubriek Links.

In deze editie van CQ FM Nieuws o.a.:

- Lezing en presentaties
- QSL-post
- Verslag vorige bijeenkomst
- Aircraft Receiver ARC-3
- Nostalgie uit Radio Express
- HF-rubriek 170
- De dikke Van Dale
- De radio-omroep na 2^e WO

Enkele interessante dagen voor in Uw agenda!

Friese Meren Ronde op 145,2875 Mhz en 434,550 Mhz vanaf 22.00 uur

Wekelijks:

Pronkjewailronde: iedere woensdag op 145.750 MHz FM via PI3GRN vanaf 19:00 uur

Friese Woudenronde: iedere vrijdag op 144.340 MHz USB vanaf 21:00 uur

10-meter-ronde: iedere zaterdag op 29.550 MHz FM vanaf 21:00 uur

Hunebedronde: iedere zondag op 145.275 MHz FM. RX via PI2ASN vanaf 10.30 uur

Friese Ronde: iedere zondag op 3660 kHz LSB +/- QRM vanaf 11:30 uur

Meppelronde: iedere zondag op 145.650 MHz FM via PI3MEP vanaf 12:00 uur

Muntronde: iedere zondag op 145.700 MHz FM via PI3HVN vanaf 20:00 uur.

Lezingen en presentaties

Alle avonden in principe in de grote zaal van de Oosterkerk, ingang aan de Jachthavenstraat 1A te Sneek (ruime parkeergelegenheid voor automobielen naast en voor het gebouw) en de avonden beginnen om 20:00 uur, zaal open om 19:30 uur.

<u>21 oktober 2011</u>	Thema: "Radio in de luchtvaart" door Jan van den Berg PE1OGW
11 november 2011	Thema: "Nanotechnologie elektrische geleiding" door Dr. T.H. Oosterkamp
9 december 2011	Thema: "Zendbuizen en zenders voor WO2" door Ir. R.A.D. Maltha
13 januari <u>2012</u>	Een gezellige avond
10 februari 2012	Onderling QSO
9 maart 2012	Thema: "Zelfbouw filters en baluns" door Kor de Vries PAoKDV
13 april 2012	Thema: "Dutch Lighthouse Award" door Age de Jong PAoXAW
11 mei 2012	Thema: "Radio-instituut Maxwell" door Jan Poortman PAoESY

Hans, PD7AJH

QSL-post

Er zijn kaarten voor de onderstaande stations:

PA0 CQ, GRB, GUS, HFM, SKV. PA1 JDL en PA2 CVH.

PA3 BVG, BNU, BTS, BXH, BXI, BZC, CWR, DTY, EKU, FBQ, FQS.

PA5 COR, RR.

PD0 DPS, DRK, LMZ, NUE, ORT, SNK. PD1 CDB. PD2 RPS.

PE1 DAB, DWQ, JMM, JRA, KDF, LAP, OPK, PIX, RCG.

NL 13279

Kaarten afhalen op de eerst volgende vergadering. 73 PA0COR

Verlag van de vergadering van 9 september 2011

De voorzitter opent de vergadering, en hoopt dat iedereen een goede vakantie heeft gehad. Hij deelt mee dat op 4 augustus ons lid Ad van Griensven PA3EHV uit Gaastmeer is overleden, Ad is 81 jaar geworden. De begrafenis is bijgewoond door ondergetekende.

Verder blijkt helaas dat de gezondheid van Epke Bosma verder achteruitgaat. Er is op 31 oktober 2011 weer een regionale vergadering in Assen, er wordt nog iemand gezocht die mee wil gaan met de voorzitter.

Ook wordt nog even aangegeven dat de volgende vergadering niet op 14 maar op 21 oktober 2011 is, dit wegens de beschikbaarheid van de zaal.

Daarna is de lezing gehouden door Wil Stilma PE1JRA over windturbines.

Wil begint met het opruimen van elektriciteitsbegrippen zoals spanning, stroom, vermogen, faseverschuiving en blindvermogen.

De betreffende molen staat in Tacozijl tussen Lemmer en Sondel, het is een verticale windmotor met een turbine zonder versnellingsbak van 50 meter hoog de rotordiameter is 54 meter en hij kan 900 KW schijnbaar vermogen opwekken.

Op de begane grond staat een chopperkast voor aanpassing op het lichtnet, na 3fasen gelijkrichting volgt een elektronische omzetting naar 50Hz wisselspanning.

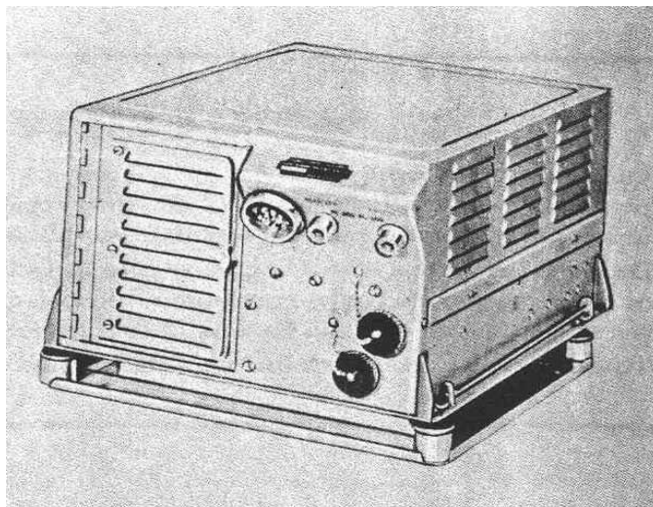
Na de lezing wordt Wil hartelijk bedankt, het is interessant wat meer te weten over deze manier van stroomopwekking.

De voorzitter sluit de vergadering en wenst iedereen wel thuis.

73, Tjeerd PA0TVT

AIRCRAFT RECEIVER/TRANSMITTER ARC-3

DE ZENDER

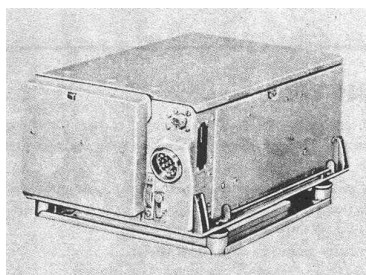

De radioset AN/ARC-3 is een vliegtuig-zender en -ontvanger ten behoeve van de communicatie van vliegtuig tot vliegtuig en van vliegtuig naar grond. Het betreft een naoorlogs produkt dat tot in de zestiger jaren werd gebruikt. De zender en ontvanger kunnen voor 8 frequenties vooringesteld worden. De frequenties worden bepaald door de bijbehorende kristallen.

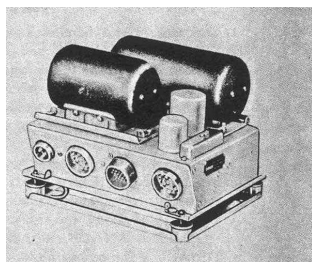
Het frequentiebereik loopt van 100.08 MHz tot en met 155.88 MHz. De kanalen liggen 160 kHz uit elkaar. Er wordt gebruik gemaakt van amplitudemodulatie.

De eindbuis en de stuurbuis in de zender zijn 832's, de modulatie wordt door twee 6L6 verzorgd.

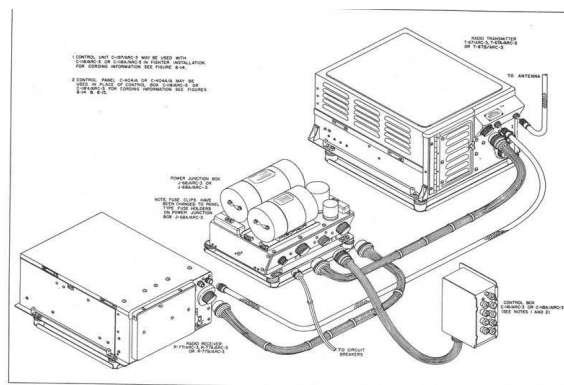
De output van de zender bedroeg ca. 8 Watts en dat bij 28 Volt en 12 Amp. (ca. 340 Watt input), een duidelijk hoog-rendementsapparaat.....

De ontvanger

De voeding

De complete set

(Het schijnt, dat men in die jaren heel veel last had van storingen bij het zenden en luisteren van radio programma's, telegrafie en telefonie, aldus de "Radio Expres" van 25 september 1927).

Nostalgie uit de "Radio expres" van 1927.

De heer Th. Mollinger schrijft daar over de Haagse Tram-storingen in dit weekblad voor radio, telegrafie en telefonie.....

Zondagmiddag 25 september mochten vele radio-luisteraars hier ter stede, weer eens het genoegen smaken, te kunnen genieten van eenige oogenblikken ongestoorde radio-ontvangst, aangezien de tram nu zelf ééne "tramstoring" had, d.w.z. geen stroom!

Wederom kon ik, behoudens eenige zeer kortstondige atmosferische storingen, algeheele afwezigheid van storingen constateeren, zoowel op de lange als op de korte omroepgolven.

Wanneer een muziknummer ten einde was, was het volmaakt stil!

Bij aandachtig opletten heb ik zelfs kunnen constateeren, wanneer de tramstoringen weer terug kwamen.

Dit geschiedde om 17.48 en even later reed de eerste tram weer voorbij.

Wederom hebben we hier een bewijs, dat de tram de eenige stoorder is en zullen alle radio-luisteraars met mij wel zeer sterk verlangen, dat aan deze onnodige overlast zoo spoedig mogelijk een eind worde gemaakt.

Na de indertijd gehouden proef met nieuwe sleepstukken, de beugels die contact maken met de bovenleiding, hooren wij hier niets meer van en lijkt het wel, alsof de zaak in den doofpot is gestopt.....

Ik geloof uit naam van alle Haagse radio-gebruikers te spreken, wanneer ik de Tramdirectie beleefd verzoek, deze zaak wederom ter hand te nemen en zoo spoedig mogelijk tot eene bevredigende oplossing te brengen.

Mochten aan den ombouw van de beugels enz. grootte financiële bezwaren verbonden zijn, dan zullen de radio-luisteraars m.i. gaarne bereid zijn, in deze kosten bij te dragen, teneinde zoo spoedig mogelijk van de zeer hinderlijke tramstoringen bevrijd te worden.....

Als antwoordt van de Haagse Tramweg-maatschappij schrijft men het volgende:

De proeven op dit gebied zijn niet gestaakt, doch wegens vacaties en zomer-storingen tijdelijk onderbroken. Ze worden voortgezet.

Een luisteraar uit Wassenaar schrijft:

De blikkerige piano.

Het is mij dikwijls opgevallen, dat de uitzendingen uit Daventry wat het timbre betreft, zooveel mooier zijn dan die vanuit Hilversum, vooral wat betreft piano-muziek; deze klinkt vanuit Daventry mooi vol, terwijl die uit Hilversum akelig blikkerig klinkt!

Voorals zondagavond j.l. kwam dit sterk tot uiting bij het luisteren naar de piano-solo's van Suzie Minden; ik was op bezoek, en zoowel de gastvrouw als de gasten, vonden dat het stuk goed werd gespeeld, doch dat het zeer jammer was dat er zoo'n slechte piano bij gebruikt werd.....

Dat was vast geen vleugel, zoo dacht ik, want dan zou het geluid toch zeker stukken beter moeten klinken?

Groot was onze verbazing toen we na afloop van het stuk, den omroeper hoorden zeggen: Den vleugel is ons welwillend afgestaan door de firma Bender, Damrak, Amsterdam.....

Het wil mij dus voorkomen dat aan het timbre van de uitzendingen te Hilversum, nog heel wat mankeert, vergeleken bij die vanuit Londen.....

Uit de "Radio Expres" van Juni 1931 schrijft de heer Pape uit Soest het volgende:

Ongelijk verdeeld.

De onweersachtige zondag dien wij hebben beleefd, zal ongetwijfeld voor vele luisteraars aanleiding zijn geweest om het radiotoestel langer dan anders rust te geven.

Anderen hebben, zoals uit enkele reacties blijkt, de gelegenheid aangegrepen om eens na te gaan, hoe de storingen over de verschillende golflengten waren verdeeld.

Zeer opmerkelijk bleek het te zijn, hoe de lange omroepgolven sterker door de luchtstoringen werden geteisterd dan de korte omroepgolven.

Ook na het overtrekken van de onweersbui bleven een tijd lang Huizen, Radio Paris, Zeesen en Daventry, haast onhoorbaar te midden van het oorverdoovende geratel, terwijl daarentegen de 298 meter nog betrekkelijk te genieten was.....

Nog opvallender zal het verschil zijn geweest voor hen, die over een korte golf-ontvanger beschikten en bij gemis aan een bruikbare ontvangst op de normale omroepgolven, naar 30 of 25 meter zijn afgedaald, waar de kortegolf-Zeesen uitzond, slechts zeer licht door de luchtstoringen gehinderd.

Het grote verschil maakte het tot een verrassende gewaarwording, haast ongestoord muziek van Rome op 25 meter uit den luidspreker te hebben, terwijl Huizen op 1875 meter in de storingen volkomen ten onder ging.....

Wij herinneren ons niet, deze verhoudingen, welke in Nederlandsch Indie regel zijn, hier ooit zoo sterk geprononceerd waargenomen te hebben.

Aangezien het verschil tusschen de golflengten boven 1000 meter en in de buurt 300 meter reeds zoo sterk opvallend was, dat het blijkbaar veler aandacht heeft getrokken, meenden we er wel met een enkel woord melding van te moeten maken.

Zooals vele dingen in deze wereld blijken ook de luchtstoringen ongelijk verdeeld te zijn.....

Uit een brief van een Engelsche luisteraar aan den omroepleiding:

In Zuid Londen zijn door de tram proeven gedaan met het schakelen van lucht-kernsmoorspoelen in den werkdraad van afstand tot afstand.

Het zijn spoelen van dik draad, met asbest tusschen de windingen en de spoeldiameter is 25 a 30 cm.

Zulke storing-onderdrukkers komen op ongeveer Fl 60 per stuk en het schijnt, dat daarmee zeer goede resultaten worden verkregen.

73, Molle PDoNZP

HF rubriek 170

19 September 2011 waren er goede condities op de hoge banden. Bert werkte menige W's en zelfs Hawaii kwam in het log. Die zelfde avond werd er nog gewerkt met OX, CO op 10 meter rond 21.00 GMT. De dagen erna zakten de condities weer helemaal terug en duurde het enkele dagen voordat deze zich weer herstelden.

T6JC (YA) Afganistan was actief met cw op 15 meter met een goed signaal.

4W6A Senegal was actief op 10 meter maar was hier (althans op 21/9) hier bijna niet te horen.

T88XX Belau. Hierwas van 18 tot 27 September DK5AXX actief. Met veel moeite hem kunnen werken op 12 meter(21/9). Later ging hij naar 10 meter, maar was hier niet te horen.

OJoX MarketReef. Hier waren 3 DL's en 1 SP actief van 19 -27 Sept. Ze werden afgelost door 4 OH operators en deze waren hier tot 4 Oktober te werken . Tot slot van deze DX expeditie was de laatste week voor 1 G, 2 OH en 2 SM operators. QSL naar OH2BH.

Zondag 25 Sept . was 10 meter tot 's avonds laat open. Veel RTTY stations waren hier te werken in de RTTY contest.

6Y5/W1UE was hier actief op Jamaica. Dit station gewerkt op 10 meter.

In Marocco waren diverse stations actief met de 5C2 prefix. Ik hoorde zeker 5 stations met deze prefix werken. QSL naar Marocco alleen direct.

3D2R Rotuma. Dit team had de pech dat het schip met hun container erg is vertraagd.

Maar gelukkig hadden ze ook hun eigen spullen meegebracht en zo konden ze op 27 Sept. toch qrv zijn op Rotuma. De groep bestaat uit 18 operators en 4 helpers en team leader is YT1AD. Er is een online log. Zie hiervoor op de site van 3D2R en U vindt daar alle gegevens. QSL via YT1AD.

T32C Christmas Island. Een grote groep operators waaronder Ronald PA3EWP is (wordt) hier actief. Op moment van schrijven is het al een paar dagen stil omtrent T32C. Er zal gewerkt worden van 160-6 meter. Er wordt getracht om 15 stations op te zetten. Op 27 Sept. was een enkel station even in de lucht op 10 meter en werkte plm 8 stations in de USA.

Daarna was het tot nu toe (30/9) stil. 15 stations opbouwen is ook geen kleinigheid.

Dit is het voor deze keer, Succes met het werken van de DXpedities.

Bert PA7MM en Cor PAoCOR.

Belevenissen van een ballonvossenjager

Om 13.25 maak ik thuis op 80 m in alle rust een verbinding met het commandostation. De ballon is dan al zo'n 26 minuten geleden in De Bilt losgelaten. Ondertussen zie ik op Teletekst dat de windrichting van de weerstations in Eelde, Leeuwarden, Lelystad en De Bilt varieert van zuidwest naar zuidzuidwest. Met die lijntjes vanuit De Bilt op de kaart en gezien de windkracht stel ik vast dat de vlucht richting Flevoland, Kop van Overijssel, Zuid Friesland of Zuidwest Drenthe zal gaan. Er kunnen uiteraard op diverse hoogten verschillen in windrichting zijn zodat niet zo nauwkeurig is vast te stellen waar de landing gaat plaatsvinden.

Tegen 14 uur wordt aangekondigd dat de ballon in de buurt van St. Jans klooster is. Ik besluit om er achteraan te gaan wanneer de ballon in de buurt van Steenwijk komt. Nog snel even bevestig ik een tweede mobielantenne aan het andere portier waardoor naast de mobiele set de portofoon aangesloten kan worden zodat ik onderweg zowel naar het relaisstation als de ballonzender kan luisteren.

Naast huis, ten noordoosten van Willemsoord, stel ik met de peilontvanger vast dat het signaal uit het zuiden komt. Bij een volgende peiling blijkt de richting al oost te zijn. Snel draaien, betekent dichtbij. Mijn plan om naar een hoog punt bij Steenwijk te rijden, laat ik varen. Ik ga naar Eesveen. Daar valt het signaal ineens weg. Ik heb echter geluk. Er blijft van de 70 cm > 2 m transponder een klein signaaltje staan en nadat ik daarvan de richting vaststel, ga ik via Kallenkote naar Wapserveen. Daar doe ik opnieuw een peiling. Het signaal is iets sterker en wat noordelijk van Wapserveen.

Vervolgens via de binnenweggetjes richting Wapse waarbij ik een eindje voor en direct na een zandpad een peiling doe. Daarbij hoor ik de bakenzender weer maar de transponderzender is verdwenen. Voorbij Wapse kom ik op de N855 van Steenwijk naar Diever terecht en nu komt ook via de portofoon aan de mobielspriet het bakensignaal steeds sterker binnen. Aan de overkant van de N855, in een doodlopende weg, peil ik nog een keer en daarbij neem ik waar dat het baken noordelijk langs de N855 richting Diever moet zijn. Ik rijd vervolgens over de N855 en zie na enkele honderden meters aan de overkant van een weiland tegen de bosrand de volgauto met daarop de oranje bol. Even verder kan ik het weggetje langs de bosrand inrijden om mij bij het volgteam te melden. Er zijn nog maar twee andere auto's bij de volgwagen. Ik vind dat weinig. Ook het volgteam vindt dat er al meer deelnemers hadden kunnen zijn. Die komen na enige tijd ook. Bijna alle auto's zijn uitgerust met navigatie, een dopplerpeiler op het dak en een computer. PAOSOM, die helemaal uit België gekomen is, heeft zelfs een handbediende HB9CV boven de auto uitsteken.

Zij kunnen allemaal rijdend peilen en zijn ook met meerdere deelnemers in de auto zodat de taken verdeeld kunnen worden. Dat is natuurlijk een groot voordeel. Ik ben alleen, heb geen navigatie en andere computers in de auto en moet stoppen om te peilen en dat heb ik vijf keer gedaan. In dat licht bezien, is, met mijn eenvoudige middelen, de derde plaats een heel mooi een resultaat!

Ook van een "thuiswedstrijd" is op die afstand van mijn woonplaats geen sprake meer omdat ik in dat gebied, net als de van ver komende deelnemers, de kleine weggetjes ook niet ken.

73, Wim Hoek PA3AKK

De nieuwste aanvulling van Van Dale..

THEOLOOG	Theo vertelde de waarheid niet
UITZONDERLIJK	begravenisondernemer op reis
PAPIER	zwaarlijvige Ier
ACHTERAF	min acht
MINISTER	heel kleine ster
KRAKELING	zoontje van een inbreker
CONTINENTEN	inenten op een delicate plaats van het lichaam
PROFEET	professor aan tafel
ANTILOOP	middel tegen diarree
BEDACHT	naast bed nummer zeven
KAARSRECHT	recht om kaarsen te vervaardigen
MAGAZIJN	persoon die azijn lust
VERTROUWEN	op een afgelegen plaats trouwen
UURWERK	werk dat per uur betaald wordt
MINIMAAL	sobere maaltijd
PANAMA	moeder eerst
KIESKEURIG	tand in goede staat
MISLEIDER	priester
POLITICUS	zoen van een politieagent
COMBINATIE	land met veel politievoertuigen
EILEIDER	vooraanstaande kip
KOEPON	nachtgewaad voor rund
MAKADAM	schots voor kakmadam
MINNEKOZEN	West-Vlaams voor 'mijn neef'
ONDERSCHIED	toeristenziekte
ORDEEL	lel
OVULATIE	overdonderend damesapplaus
PALING	vader van chinees meisje
POSTWEZEN	kinderen van doodgebeten postbodes
SUPERDELUXE	onbetaalbare benzine
TOEZICHT	opletten met gesloten ogen
UITDRUKKING	einde van constipatie
VERZUIPEN	drinken in het buitenland

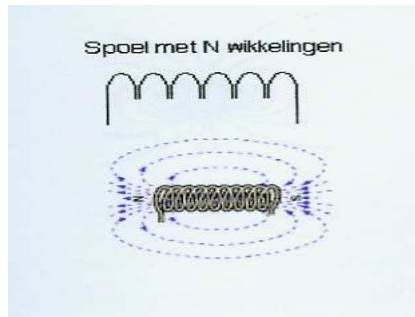
Johan Hendrik van Dale
(1828 - 1872)

Tot zover de NIEUWE VAN DALE

De 'Dikke Van Dale'

In de volksmond is het Van Dale Groot woordenboek van de Nederlandse taal met afstand het beroemdste Nederlandse woordenboek. Bijna iedereen kent het als de 'Grote of Dikke Van Dale'. Die bijnaam kreeg het boekwerk uiteraard door zijn omvang. Waar de tweede druk uit 1872 nog 'slechts' 106.000 trefwoorden telt, is dat aantal in 1950 al gestegen naar ruim 150.000. Het boek bevat niet alleen steeds meer woorden, maar ook meer informatie, betekenissen en citaten. De veertiende editie, die in oktober 2005 is verschenen, telt zelfs ruim 268.000 trefwoorden in de herziene spelling van 2005.

Zelfinductie (weet u het nog ...)

Als een spanning over een spoel wordt aangesloten, zal er een elektronenstroom op gang komen.

Voorbeeld: Stel de spanning over de spoel 12 Volt. Neem als weerstand van de draad 6 Ohm. De stroomsterkte zal dan $12/6=2$ ampere worden.

Doordat de spoel echter een magnetisch veld gaat opbouwen, is deze stroomsterkte niet direct 2 ampere (Wet van Lenz). Ter vergelijking: Een auto die op gang komt voordat de snelheid is bereikt.

De sterkte van het magnetisch veld dat wordt opgebouwd, bepaalt de vertraging. Zodra het magnetisch veld maximaal is, zal de stroomsterkte in ons voorbeeld dus 2A zijn.

De vertragingfactor, vergelijk de massa van de auto, wordt gemeten in Henri.

Ons voorbeeld met de auto gaat ook in zekere zin op als de draad plotseling wordt onderbroken. Als de auto tegen een boom rijdt, ontstaan er brokken. In ons geval wordt de spanning over de onderbroken punten enorm hoog en er ontstaat een VONK.

De radio-omroep na de tweede wereldoorlog

Herstel en vernieuwing van de radio en televisie.

Naarmate de jaren '40 naar hun einde lopen, herneemt het gewone leven zijn gang.

De wederopbouw is met hulp van veel Amerikaanse dollars ter hand genomen.

Enkele bestuurders die in de oorlogsjaren werkzaam waren bij de omroepverenigingen, voor de bezetter, hebben moeilijkheden om van elke blaam gezuiverd te worden, zoals Vogt (AVRO) en Speet (KRO).

Toch in gezuiverde en vernieuwde vorm hervat men de radioactiviteiten om aan de enorme vraag naar informatie en amusement te voldoen.

Na vijf jaar verstoken te zijn geweest van objectieve informatie en populair amusement is de behoefte onder de mensen om die achterstand in te halen heel groot.

Het aantal radiotoestellen schiet omhoog van 300.000 in 1945 naar 1337.000 in 1949.

Omdat de radiofabrieken ontmanteld of geheel of gedeeltelijk vernield zijn, neemt zelfbouw van toestellen in de eerste jaren na de oorlog een grote vlucht!

Maar de fabrieksproductie herstelt zich echter snel.

Omdat een deel van de apparatuur door oorlogsschade onklaar is geraakt, is men bij de omroep genooddaakt veel nieuw materiaal aan te schaffen.

De NRU, bij wie de zorg voor de apparatuur en techniek is ondergebracht, worstelt met het grote gebrek aan apparaten op de vrije markt.

Min of meer gedwongen begint de NRU met het ontwikkelen en bouwen van zelfontworpen apparatuur. Gaandeweg worden nieuwe procedés gebruikt, die de kwaliteit van de uitzendingen verbeteren en het radio-maken, (met name reportages) vergemakkelijken.

Zo worden de nog onder verantwoordelijkheid van Radio Nederland uitgevoerde experimenten met stereo-radio-via twee zenders, men had dus twee ontvangers nodig, verder doorgezet en experimenteert men met betere zendtechniek: frequentiemodulatie! FM.

In 1954 komt de eerste FM-zender in werking.

Met de bouw van een FM-zendernet door de NOZEMA in de loop van de jaren vijftig wordt storingsvrije ontvangst in het hele land mogelijk.

Op het gebied van radio-maken veranderd er veel door de introductie in 1949 met de zogenaamde magneetband voor opname.

Omdat de band vele voordelen bezit ten opzichte van de tot nu toe gebruikte opneemplaten en Philips-Millerbanden, is nu hergebruik mogelijk en is de apparatuur veel lichter en gebruiksvriendelijker.

Ook is hierdoor de geluidskwaliteit enorm verbeterd.

De magneetband maakt ook de reporters mobieler.

De omroepverenigingen herrijzen vrij snel uit de oorlogsas.

Na de gewonnen strijd tegen de Nationale Omroep beginnen ze wat onwennig in het nieuwe keurslijf van de NRU met goede moed aan het herstellen van de programma's.

Vertouwde stemmen als Ida de Leeuw van Rees, P.H. Ritter, Peter Pech, Ome Keesje, Paul de Waart, Ds. Spelberg en vele anderen klinken weer door de ether en ook de Bonte Dinsdagavondtrein gaat weer rijden op de radio.

De vrolijke Flierefluiter van de VARA trekken weer langs zonnige wegen, en niet te vergeten Sweet Sixteen in de jaren 1962 van de NCRV.

In die tijd waren er ook veel hoorspelen op de radio te horen.

Paul Vlaanderen, de familie Doorsnee, Mastklimmen en Hersengymnastiek, Negen heit de klok van de KRO, Showboat van de VARA, waren veel beluisterde programma's.

(ik kan mij dat alles nog best herinneren).

De Televisietechniek is net zo oud als die van de radio.

Dat het veel langer heeft geduurd eer televisie-uitzendingen plaatsvonden, ligt voornamelijk aan de bijzondere grote praktische problemen die zich bij deze techniek voordoen.

De grote ommekeer komt met de uitvinding van de iconoscoop door de Amerikaanse Rus Wladimir Zworykin. Met invoering van de iconoscoop, in 1934 in productie genomen, wordt een belangrijke stimulans gegeven aan het ontstaan van geregelde televisie-uitzendingen.

In 1936 start de BBC met geregelde uitzendingen.

In Duitsland zijn ook al op dat moment experimenten aan de gang.

In Nederland ontwikkelt Philips in alle rust en stilte de televisietechniek.

De experimenten worden door het uitbreken van de oorlog stopgezet en in 1948 hervat.

Philips begint in maart van dat jaar met een fabrieksmachtiging aan Philips Experimentele Televisie (PHET).

Drie avonden per week komen gevarieerde en gesponsorde programma's uit een kleine studio in Eindhoven.

De kijkers zijn de eigenaars van enkele honderden door het bedrijf in de omgeving van Eindhoven geplaatste ontvangers.

De regering houdt het experiment nauwlettend in de gaten en benoemd een tweede televisiecommissie, die in 1949 onder meer adviseert het systeem 625 beeldlijnen te gaan gebruiken.

(In Engeland gebruikt men 405 en in Frankrijk 819 beeldlijnen).

Dat wil niet zeggen dat de regering enthousiast aanstuurt op introductie van televisie.

Premier Drees vraagt zich zelfs af of de aanschaf van een televisietoestel niet een te grote aanslag zal vormen op de spaarzaamheid van de arbeiders, die weer nadelige gevolgen zal hebben voor de wederopbouw!

Op 31 mei wordt dan de NTS opgericht.

Uitvoerige onderhandelingen in de zomer van 1951 leiden er toe tot een televisiebeschikking, op 29 september. Gedurende twee jaar mag de NTS drie uur per week programma's laten verzorgen door de omroepverenigingen. De zender wordt ter beschikking gesteld door de PTT. De studioapparatuur en de technische kennis worden kosteloos verstrekt door Philips.

Hoe weinig betekenis de televisie voor het publiek dan nog heeft, blijkt uit het aantal televisietoestellen. Op 1 januari 1952 zijn er ongeveer 500, twee jaar later 2800 en in 1955 nog maar 9500 televisietoestellen in Nederland. Bovendien is de centrale televisiezendmast in Lopik lang niet hoog genoeg om geheel Nederland te bestrijken. Daarvoor is een net van televisiezendmasten noodzakelijk. Rondom 1960 is dat voltooid! De opmars van de televisie krijgt langzaam gestalte. Rond 1960 wordt algemeen geconstateerd dat in korte tijd de wederopbouw een doorslaand succes is geworden. De economie groeit gestaag evenals de welvaart! De ontdekking van de gigantische aardgasbel bij Slochteren in 1959 geeft daaraan een extra stimulans. De auto wordt een massaverschijnsel en de consumptiemaatschappij dient zich aan. Ook de techniek raakt in een stroomversnelling, Het eerste kijkdichtheidsonderzoek dat in 1958 wordt gehouden, zijn er 391000 Tv-toestellen geregistreerd. In 1961 is dat al een miljoen. Hoeveel er nu dan wel niet zijn, ik durf het niet te zeggen. Wel weet ik dat de techniek niet stil staat en er telkens weer nieuwigheden worden ontdekt op radio, televisie, en computergebied. En nog steeds is het einde niet in zicht.....

73, Molle PDoNZZ

Wilt U meer weten...?

AllichtVerlichting

Van kroonsteentje tot kroonluchter...en 1001 technische onderdelen

Oud Kerkhof 6

8601 EE Sneek

0515 413372

Autobedrijf **Bosma**

Verkoop en levering alle merken, nieuw en gebruikt

Tsjukermarwei 18

Epké bosma

8521 NA St. Nicolaasga

Eigenaar

Tel: (0513) 43 27 32

Fax: (0513) 43 49 44

Mobiel: (06) 53 69 22 55

E-mail: e-bosma@zonnet.nl

Eigen Haard 20B
8561 EX Balk

Microsoft en ITIL - gecertificeerd

Telefoon : (0514) 602915
Fax : (0514) 605361
E-mail : wilstilma@wilstilma.nl
Homepage/Internet : www.wilstilma.nl
KvK te Leeuwarden : 37082729
Bankrekening : 62.62.26.600 (ABN AMRO Bank)
BTW-nr. : NL.0784.41.821.B01

Wil Stilma PE1JRA

- **Voor** de *nieuwste* multimedia PC's
- **Voor** de mooiste laptops
- **Voor** reparaties/upgrade van uw PC/laptop
- **Voor** TV/Radio, Internet en Telefonie bij **Ziggo**
- **Voor** inktcartridges en toners
- **Voor** webdesign, webapplicaties en multimediapresentaties

Beleef de lente in uw tuin
Maar geen tijd om zelf aan de slag te gaan...

Hoveniersbedrijf W.P. Folkerts
...natuurlijk goed!

Hearekeunst 6-8 Tel 0515 541868
8711HE Workum Fax 0515 541869
www.wpfolkerts.nl

APRS

ZELFBOUWPROJECT

Automatic Position Reporting System voor 2-meter

Steeds meer zendamateurs houden zich bezig met APRS via de 2-meter band. Een prachtige methode voor plaatsbepaling en localisatie. Inmiddels zijn er diverse modems, Interfaces, GPS ontvangers, etc. te koop of zelf te bouwen. En het liefst wil je natuurlijk een aparte zendantvanger speciaal voor APRS, zodat de 'gewone' set beschikbaar blijft voor het maken van verbindingen. Museum Jan Corver beschikt momenteel over een grote partij gebruikte Bosch KF161 moblofoons die ideaal zijn voor deze toepassing. De moblofoons zijn door ons reeds van het juiste kristal voorzien (144.800 MHz) en zijn volledig afgeregeld. Een aansluitschema is bijgevoegd, zodat je zelf de randapparatuur eenvoudig kunt aansluiten.

Voor de prijs hoef je het niet te laten... De omgebouwde en afgeregelde Bosch KF161 kost slechts:

€ 16,-

Inclusief BTW, exclusief verzendkosten
afhalen kan natuurlijk ook!

Verkoop in Noord-Nederland via
Rob Splijker PE1RJY
Tel: 0515572988

MUSEUM JAN CORVER
MUSEUM VOOR RADIOZENDAMATEURISME

Museum Jan Corver, Broekkant 1, 8021 CR, Budel • e-mail: ws19@jcc.nl
Het museum is geopend op elke 1e en 3e zaterdag van de maand

Binnenkort is onze vernieuwde website beschikbaar op <http://www.jancorver.org>

- . Kenwood
- . Icom
- . Yaesu
- . Alinco
- . AOR
- . Uniden
- . Diamond
- . Maas

STH Computers en Hamradio

www.wignand.com/webshop

- . Complete computersystemen
- . Onderhoud en reparatie
- . Netwerken
- . Hosting

Bremstraat 17 8471VJ Wolvega
Tel. 0561-615001 Fax. 0561-612483

